

Datum: 10.05. 2022.

Broj: 02-06-896

TI BiH: Regulisanje sukoba interesa na nivou kantona vodi ka pravnoj nesigurnosti i dodatnom prostoru za zloupotrebe

Banja Luka, 10.05.2022. - Transparency International u Bosni i Hercegovini (TI BiH) smatra štetnom inicijativu vlasti Kantona Sarajevo da na kantonalnom nivou reguliše nadležnosti za utvrđivanje sukoba interesa i zaštitu prijavitelja korupcije. To je predviđeno Nacrtom Zakona o prevenciji i suzbijanju korupcije u Kantonu Sarajevo koji je usvojen u Skupštini KS u formi nacrta i u narednom periodu bi se trebao, nakon javne rasprave, ponovo naći pred zastupnicima za usvajanje. TI BiH upozorava da ovo pitanje treba biti regulisano na nivou entiteta, te da bi regulisanje ovako važne materije kao što je sukob interesa nosilaca javnih funkcija moglo dovesti do pravne nesigurnosti, rascjepkavanja zakonskog okvira, problema sa provođenjem i dodatne neusklađenosti sistema sprečavanja korupcije u cijeloj BiH.

TI BiH podsjeća da je Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH još uvijek formalno na snazi, a u proceduri se nalazi Prijedlog izmjena i dopuna ovog Zakona kojim bi se definisala nadležnost tijela za njegovo provođenje, kao i Zakon o zaštiti prijavitelja korupcije FBiH. Preporuke GRECO i Venecijanske komisije upravo pozivaju na regulisanje i usklađivanje ove materije na nivou države, entiteta i Brčko distrikta, te na potrebu centralizacije i harmonizacije ovih propisa, umjesto multipliciranja propisa koji bi doveli u različit položaj nosioce javnih funkcija na različitim novima i kantonima.

U komentarima na nacrt Zakona koji je TI BiH dostavio Skupštini KS ukazano je i na druge nedostatke jer je recimo ostavljen prostor da nosioci javnih funkcija u Kantonu Sarajevu budu u organima privatnih preduzeća koja posluju sa drugim nivoima vlasti ili da budu u organima udruženja koje se finansiraju sa drugih nivoa. Ovaj nedostatak najbolje ilustruje zbog čega nije preporučljivo regulisanje ove oblasti na kantonalnom nivou jer postojeći Zakon o sukobu interesa u FBiH propisuje nespojivosti u odnosu na privatna preduzeća koja sklapaju ugovore sa bilo kojim nivoom vlasti.

Pored navedenog, nacrt kantonalnog zakona i dalje ne osigurava nezavisnost Komisije koja bi utvrđivala sukob interesa čiji bi predsjednik trebao biti šef Ureda za borbu protiv korupcije KS dok bi ostale članove birala Skupština KS. Tako bi došlo do stvaranja jednog hibridnog sistema u kombinaciji Komisije koja je tijelo Skupštine i ureda koji je tijelo Vlade čije se nadležnosti prepliću u predloženom rješenju. Osim toga, nadležnosti ovog tijela su veoma ograničene, te ne može utvrđivati nespojivosti ili situacije sukoba interesa u odnosu na druge nivoe vlasti. Prema nalazima TI BiH upravo su različite regulative na različitim nivoima proteklih godina omogućavale brojnim funkcionerima da zaobilaze propise i godinama nesmetano budu u otvorenom sukobu interesa.

Što se tiče pokušaja da se ovim zakonom reguliše i oblast zaštite prijavitelja korupcije, iz predloženog nacrta izostavljene su osobe koje prijavljuju korupciju u privatnom sektoru

TI BiH zbog svega navedenog poziva predlagače da povuku predloženo rješenje iz procedure jer bi eventualno lančana reakcija drugih kantona, koji bi usvajali različita rješenja, ili u nekim slučajevima ne bi ni usvajali, mogla dovesti do potpunog haosa u sistemu sprečavanja korupcije i lakšeg zaobilaženja propisa od strane funkcionera koji se nalaze u sukobu interesa.

Umjesto toga, TI BiH poziva koaliciju koja je predlagač rješenja na nivou Kantona Sarajevo, da napore preusmjeri na usvajanje Zakona o sukobu interesa na nivou FBiH, koji se ne primjenjuje još od 2013. godine, jer nije utvrđena nadležnost tijela za njegovu primjenu, nakon što je ona oduzeta Centralnoj izbornoj komisiji, kao i usvajanje Zakona o zaštiti prijavitelja korupcije FBiH koji je već usvojen na Predstavničkom domu, ali je njegovo usvajanje stalo na Domu naroda.